

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL ADVOKATŲ, TEIKIANČIŲ ANTRINĘ VALSTYBĖS GARANTUOJAMĄ TEISINĘ PAGALBĄ
KONKREČIOSE SRITYSE, 2024 METŲ SPECIALIŲJŲ MOKYMŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO**

2024 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Advokatų, kurie teikia antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą konkrečiose srityse, specialiųjų mokymų organizavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2023 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. 1R-296 „Dėl Advokatų, kurie teikia antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą konkrečiose srityse, specialiųjų mokymų organizavimo taisyklių patvirtinimo“, 16 punktu,

t v i r t i n u Advokatų, atstovaujančių nukentėjusiesiems ikiteisminiuose tyrimuose ir teismų procesuose, 2024 metų specialiųjų mokymų programą (pridedama).

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos teisingumo ministro
2024 m. įsakymu Nr. 1R

ADVOKATŲ, ATSTOVAUJANČIŲ NUKENTĖJUSIESIEMS IKITEISMINIUOSE TYRIMUOSE IR TEISMŲ PROCESUOSE, 2024 METŲ SPECIALIŲJŲ MOKYMŲ PROGRAMA

1.

Dėstytojai	Koordinuojantis padalinys
Vilniaus universiteto Teisės fakulteto, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto, Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto ir kitų įstaigų kviestiniai lektoriai	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222

2.

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdyimo kalba (-os)
Auditorinė ir (ar) nuotolinė	2024 m.	Lietuvių

3.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Advokatai	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Netaikoma

4.

Visas darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
120	40	80

5.

Tikslas		
Suteikti papildomų praktinių žinių, reikalingų advokatams ikiteisminiuose tyrimuose ir teismų procesuose teikiant antrinę valstybės garantuojamą teisinę pagalbą (toliau – antrinė teisinė pagalba) nukentėjusiesiems. Mokymai apima atstovavimo nukentėjusiesiems ikiteisminiuose tyrimuose ir teismų procesuose bendrusius aspektus ir ypatumus, atsižvelgiant į nukentėjusiųjų savybes, bylose dėl tam tikrų nusikalstamų veikų: 1) atstovaujant bylose dėl prekybos žmonėmis; 2) atstovaujant bylose dėl smurto artimoje aplinkoje; 3) atstovaujant bylose dėl žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvės ir neliečiamumo; 4) atstovaujant bylose dėl neapykantos nukentėjusiajam dėl amžiaus, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimo ar pažiūrų.		
Ugdomos kompetencijos	Taikomi metodai	Vertinimo metodai
1. Gebėjimas identifikuoti ir tinkamai pritaikyti baudžiamąjį procesą reglamentuojančias teisės normas, reikšmingas teikiant antrinę teisinę pagalbą	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (diskusijos, atvejų	Egzaminas raštu

<p>pirmiau minėtose bylose</p> <p>2. Gebėjimas valdyti baudžiamojo proceso eigą, kritiškai analizuoti įvairius duomenis ir jų įrodomąją galią teikiant antrinę teisinę pagalbą</p> <p>3. Gebėjimas išskirti reikšmingas teisės doktrinas ir teismų praktiką, aktualią teikiant antrinę teisinę pagalbą</p>	<p>analizė, simuliacinių situacijų analizė, vaidmenų užduotys), savarankiška teisės aktų, teismų praktikos ir kitų šaltinių analizė</p>								
<p>4. Gebėjimas dirbti savarankiškai užtikrinant antrinės teisinės pagalbos teikimą</p> <p>5. Gebėjimas vertinti teismo medicinos, psichologijos ir kitus duomenis, reikšmingus teikiant antrinę teisinę pagalbą nukentėjusiesiems ikiteisminiuose tyrimuose ir teismų procesuose pirmiau minėtose bylose</p> <p>6. Gebėjimas teikti antrinę teisinę pagalbą nukentėjusiesiems nuo nusikalstamų veikų žmogaus laisvei, neapykantos nusikaltimų ir kt. remiantis Europos Žmogaus Teisių Teismo standartais</p> <p>7. Gebėjimas remtis kriminologijos įžvalgomis teikiant antrinę teisinę pagalbą</p>	<p>Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (diskusijos, atvejų analizė ir modeliavimas), savarankiška teisės aktų, teismų praktikos ir kitų šaltinių analizė</p>							<p>Egzaminas raštu</p>	
<p>8. Gebėjimas veiksmingai dirbti su kitais baudžiamojo proceso dalyviais, kitų sričių specialistais (pvz., teismo psichologijos ir teismo medicinos ekspertais)</p> <p>9. Gebėjimai, susiję su teismo medicinos tyrimų (ekspertizių) skyrimo ir atlikimo tvarka bei teismo psichologijos ypatumais pirmiau minėtose bylose</p>	<p>Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (diskusijos, simuliacinių situacijų analizė, vaidmenų užduotys, vaidybiniai žaidimai, darbas grupėse), savarankiška teisės aktų, teismų praktikos ir kitų šaltinių analizė</p>							<p>Egzaminas raštu</p>	
<p>Temos</p>	<p>Kontaktinio darbo valandos</p>							<p>Savarankiško darbo valandos ir užduotys</p>	
	<p>Paskaitos</p>	<p>Konsultacijos</p>	<p>Seminarai</p>	<p>Pratybos</p>	<p>Laboratoriniai darbai</p>	<p>Praktika</p>	<p>Visas kontaktinis darbas</p>	<p>Savarankiškas darbas</p>	<p>Užduotys</p>
<p>Atstovavimas ikiteisminiuose tyrimuose ir teismų procesuose</p> <p>1) Nukentėjusiojo teisinis statusas</p> <p>2) Atstovo ir atstovaujamojo komunikavimas (teisinė konsultacija)</p> <p>3) Pasirengimas apklausai ikiteisminiame tyrime ir teisme</p>	<p>4</p>		<p>4</p>			<p>8</p>	<p>20</p>	<p>Teisės aktų, teismų praktikos, kitų šaltinių analizė</p>	

<p>4) Apklausa ikiteisminiame tyrime ir teisme 5) Pagalba renkant ir teikiant įrodymus 6) Žalos atlyginimas. Civilinis ieškinys (turtinė ir neturtinė žala). Įrodinėjimo ypatumai Dėstytojas – dr. advokatas Audrius Juozapavičius, Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Baudžiamosios justicijos katedra</p>								
<p>Nusikalstamos veikos žmogaus laisvei Naujausios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikos prekybos žmonėmis bylose analizė Dėstytojas – dr. teisėjas Aurelijus Gutauskas, Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Baudžiamosios justicijos katedra</p>	2					2	5	Teisės aktų, teismų praktikos, kitų šaltinių analizė
<p>Nusikalstamų veikų seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui kvalifikavimo problematika 1) Išžaginimo (Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 149 straipsnis) ir seksualinio prievartavimo (BK 150 straipsnis) kvalifikavimo problematika ir šių veikų atirbojimas nuo privertimo lytiškai santykiuoti (BK 151 straipsnis) 2) Jaunesnio negu 16 metų asmens tvirkinimo kvalifikavimas (BK 153 straipsnis) ir jo atirbojimas nuo seksualinio prievartavimo (BK 150 straipsnis) 3) Seksualinio priekabiavimo (BK 152 straipsnis) kvalifikavimo problematika ir jo santykis su jaunesnio negu 16 metų asmens tvirkinimu (BK 153 straipsnis) 4) BK 151¹ straipsnio ir 152¹ straipsnio taikymo ypatumai Dėstytoja – dr. advokatė Andželika Vosyliūtė, Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Baudžiamosios justicijos katedra</p>	2					2	5	Teisės aktų, teismų praktikos, kitų šaltinių analizė

<p>Teismo medicinos tyrimai (ekspertizės) bylose dėl žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvės ir neliečiamumo</p> <p>1) Teismo medicinos tyrimų (ekspertizių) skyrimo ir atlikimo tvarka 2) Klausimų formulavimas tokio tipo bylose 3) Specifiniai ir nespecifiniai sužalojimai lytinių nusikaltimų atvejais 4) Dažniausiai nustatomi sveikatos sutrikdymo mastai</p> <p>Dėstytojas – dr. Sigitas Chmieliauskas, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Biomedicinos mokslų instituto Patologijos, teismo medicinos katedra</p>						6	10	Teisės aktų, teismų praktikos, kitų šaltinių analizė
<p>Teismo medicinos tyrimai (ekspertizės) smurto artimoje aplinkoje bylose</p> <p>1) Teismo medicinos tyrimų (ekspertizių) skyrimo ir atlikimo tvarka 2) Klausimų formulavimas tokio tipo bylose 3) Dažniausiai pasitaikantys sužalojimai (rūšis, pobūdis, būdas, padarymo laikas ir kt.) 4) Ekspertizių rūšys (pakartotinės, papildomos ir kt.) 5) Ekspertizių apskundimas</p> <p>Dėstytojas – dr. Sigitas Laima, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Biomedicinos mokslų instituto Patologijos, teismo medicinos katedra</p>						6	10	Teisės aktų, teismų praktikos, kitų šaltinių analizė
<p>1) Tarpinstitucinio bendradarbiavimo mechanizmai bylose dėl smurto artimoje aplinkoje 2) Nukentėjusiųjų atstovavimas: kriminologinės įžvalgos</p> <p>Dėstytojai: dr. Ilona Michailovič (1 val.), dr. Gintautas Sakalauskas (1 val.), Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Baudžiamosios justicijos katedra</p>	2					2	5	Teisės aktų, teismų praktikos, kitų šaltinių analizė
<p>Baudžiamosios teisės taikymo klausimai ikiteisminiuose tyrimuose ir teismų procesuose dėl neapykantos nukentėjusiajam dėl amžiaus, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo,</p>	4					4	5	Teisės aktų, teismų praktikos, kitų šaltinių analizė

<p>įsitikinimų ar pažiūrų</p> <p>1) Atsakomybę sunkinančios aplinkybės (veika padaryta siekiant išreikšti neapykantą asmenų grupei ar jai priklausančiam asmeniui dėl amžiaus, lyties, seksualinės orientacijos, neįgalumo, rasės, odos spalvos, tautybės, kalbos, kilmės, etninės kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų (BK 60 straipsnio 1 dalies 12 punktas) – inkriminavimas</p> <p>2) BK 129 straipsnio 2 dalies 13 punktas, BK 135 straipsnio 2 dalies 13 punktas, BK 138 straipsnio 2 dalies 13 punktas</p> <p>3) Diskriminavimo dėl tautybės, rasės, lyties, kilmės, religijos ar kitos grupinės priklausomybės kvalifikavimas (BK 169 straipsnis)</p> <p>4) Kurstymo prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę kvalifikavimas (BK 170 straipsnis); grupių ir organizacijų, turinčių tikslą diskriminuoti žmonių grupę arba kurstyti prieš ją, kūrimo ir veiklos kvalifikavimas (BK 170¹ straipsnis)</p> <p>5) Europos Žmogaus Teisinių Teismo praktikos aktualijos</p> <p>Dėstytojai: dr. advokatas Gerardas Višinskis, dr. advokatas Donatas Murauskas, Vilniaus universiteto Teisės fakulteto Baudžiamosios justicijos ir Viešosios teisės katedros</p>									
<p>Teismo psichologijos klausimai</p> <p>1) Paskaita „Smurto psichologija: priežastys, pasekmės aukoms, teisinės sistemos problemos“</p> <p>2) Seminaras „Neapykantos nusikaltimai: poveikis, nukentėjusiųjų poreikiai, bendravimo su nukentėjusiais ir liudytojais ypatumai“</p> <p>3) Seminaras „Prekyba žmonėmis: poveikis, nukentėjusiųjų poreikiai, bendravimo su nukentėjusiais ir liudytojais ypatumai“</p> <p>4) Seminaras „Seksualiniai nusikaltimai: poveikis, nukentėjusiųjų poreikiai, bendravimo su nukentėjusiais ir</p>	2	8				10	20		Teisės aktų, kitų šaltinių analizė

liudytojais ypatumai“ 5) Seminaras „Aukų dalyvavimas teisiniame procese: antrinė traumatizacija ir apsaugos galimybės“ Dėstytojos: dr. Ilona Laurinaitytė ir dr. Neringa Grigutytė, Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Psichologijos instituto Teisės psichologijos centras									
Iš viso	16	24				40	80		

6.

Vertinimo strategija	Svoris (proc.)	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas	100	Mokymų pabaigoje	<p>1 užduotis (80 proc. galutinio vertinimo) Pateiktos situacijos analizė (remiantis teisės aktais, teismų praktika, teisės doktrina). Atsakymas vertinamas pagal 10 balų skalę. Gautas įvertinimas dauginamas iš 0,8.</p> <p>2 užduotis. (20 proc. galutinio vertinimo) Atsakymas į atvirą klausimą (remiantis baudžiamojo proceso, teisės psichologijos arba teismo medicinos srities žiniomis). Atsakymas vertinamas 10 balų skalėje. Gautas įvertinimas dauginamas iš 0,2.</p> <p>10 balų: puikios žinios ir gebėjimai. Atsakymai argumentuoti, sklandžiai, aiškiai, išsamiai išdėstyta visa reikiama informacija, identifikuota problematika, pateikiamas įvertinimas ir pan.</p> <p>8–9 balai: geros žinios ir gebėjimai. Atsakymai atitinka keliamus reikalavimus, tačiau yra tam tikrų trūkumų (pvz., neišsamiai atsakyta į klausimus).</p> <p>6–7 balai: vidutinės žinios ir gebėjimai. Nemažai klaidų, informacija išdėstyta nesklandžiai, įvardyta ne visa problematika, atsakyta į ne visus klausimus ir pan.</p> <p>4–5 balai: žinios ir gebėjimai nesiekia vidutinių, bet tenkina minimalius reikalavimus. Yra esminių klaidų. Informacija pateikiama nestruktūrizuotai, nedemonstruojamas kritinis požiūris, analizė neišsami, netinkamai įvertinta arba identifikuota problematika ir pan.</p> <p>0–3 balai: netenkinami minimalūs reikalavimai.</p> <p>Galutinis vertinimas. 1 užduoties rezultatas + 2 užduoties rezultatas. Siekiant sėkmingai užbaigti programą reikia surinkti ne mažiau kaip 7 balus iš abiejų užduočių.</p>

Egzamino trukmė – 4 akademinės valandos

7.

Mokymų šaltiniai				
Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Leidinio numeris ar tomas	Leidimo vieta, leidykla ar nuoroda
R. Merkevičius	2018	<i>Baudžiamojo proceso enciklopedija. I knyga. Baudžiamojo proceso samprata, tipai, tikslai, stadijos ir šaltiniai</i>	p. 11–159	Vilnius
G. Goda, M. Kazlauskas, P. Kuconis	2011	<i>Baudžiamojo proceso teisė. Vadovėlis</i>	2-oji pataisyta ir papildyta laida	Vilnius
G. Goda (mokslinis redaktorius)	2003	<i>Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso komentaras</i>	I–IV dalys (1–220 straipsniai)	Vilnius
R. Ažubalytė	2005	<i>Nukentėjusiųjų teisėtų interesų ir teisių realizavimas baigiant ikitėsminį tyrimą</i>	<i>Jurisprudencija</i> Nr. 70 (62)	
R. Ažubalytė	2010	<i>Nukentėjusio nuo nusikalstamos veikos asmens teisė kreiptis į teismą kaip teisinės gynybos realizavimo baudžiamajame procese prielaida</i>	<i>Jurisprudencija</i> Nr. 4 (122)	
R. Žibaitė-Neliubšienė	2016	<i>Asmenų parodymų patikimumo probleminiai klausimai</i>	<i>Jurisprudencija</i> Nr. 23 (2)	
E. Matuizienė	2012	<i>Nukentėjusiojo interesai baudžiamajame procese</i>	<i>Socialinių mokslų studijos</i> Nr. 4 (3)	
R. Jurka, I. Randakevičienė, S. Juzukonis	2009	<i>Baudžiamojo proceso dalyviai. Metodinė mokomoji priemonė</i>		Vilnius
T. Girdenis, J. Zajančauskienė, A. Segal	2022	<i>Jaunesnio nei 16 metų asmens tvirkinimo ir seksualinio prievartavimo atribojimo problemos Lietuvos teismų praktikoje</i>	<i>Jurisprudencija</i> Nr. 9 (1)	Vilnius
I. Laurinaitytė, N. Grigutytė	2021	<i>Teismo psichologo gerosios praktikos vadovas</i>		Vilnius: Nacionalinė

				teismų administracija teismu-psichologo-gerosios-praktikos-vadovas.pdf (teismai.lt)
I. Michailovič, S. Justickaja, R. Vaičiūnienė, V. Kalpokas, E. Visockas	2019	<i>Veiksmingo policijos ir kitų suinteresuotų institucijų bendradarbiavimo link: smurto artimoje aplinkoje atpažinimo, pagalbos ir prevencijos modelis</i>		Vilnius: Lietuvos teisės institutas https://teise.org/wp-content/uploads/2023/01/POSIB.pdf
G. Goda	2014	<i>Vertybiniai prioritetai baudžiamajame procese</i>		Vilnius
	2007	<i>2007 m. birželio 28 d. Baudžiamojo proceso kodekso normų, reglamentuojančių įrodinėjimą, taikymo teismų praktikoje apžvalga</i>	<i>Teismų praktika Nr. 27</i>	
	2019	<i>Seksualinio smurto moteriškos lyties aukos tyrimo metodika</i>		https://sam.lrv.lt/uploads/sam/documents/files/Seksualinio-smurto-aukos-istyrimas%202019.pdf
	2019	<i>Seksualinis smurtas: profesionalaus elgesio taktika</i>		Kaunas
Pastaba. Konkretūs šaltiniai, su kuriais turės susipažinti mokymų dalyviai, bus nurodyti per paskaitas ir seminarus.				

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija 188604955, Gedimino pr. 30, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ADVOKATŲ, TEIKIANČIŲ ANTRINĘ VALSTYBĖS GARANTUOJAMĄ TEISINĘ PAGALBĄ KONKREČIOSE SRITYSE, 2024 METŲ SPECIALIŲJŲ MOKYMŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-03-06 Nr. 1R-86
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Ewelina Dobrowolska, Ministras, Vadovybė
Sertifikatas išduotas	EWELINA DOBROWOLSKA LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-03-06 14:15:27 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-03-06 14:15:42 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2022-05-31 10:15:35 – 2027-05-30 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, i.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.75.8.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2024-03-06 14:51:36)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2024-03-06 14:51:37 DBSIS